

GRAFMONUMENT JAN SAMIJN

DOOR BENTOS
(ACHILLES DE MARTELAERE),
WESTERBEGRAAFPLAATS

Jean Bourgeois

Een van de meest opvallende grafmonumenten op de Westerbegraafplaats is ongetwijfeld dat van Jan Samijn (1869-1933). Het werd ontworpen en gerealiseerd in 1934 door Achilles De Maertelaere (Bentos, Gent 1882-1964). Jan Samijn was een sterk geapprecieerde vakbondsleider die de rechten van de textielarbeiders in Gent verdedigde. Hij schreef o.a. *De Geschiedenis der Socialistische Vakvereniging van de Vlasbewerkers en bewerksters* (Gent, Volksdrukkerij, 1925).

Jan Samijn

Het monument beeldt een allegorie van de textielarbeid af: een vrouw die een vaandel draagt en een gehurkte textielarbeidster bij de hand neemt. Op de voorgrond onderaan is een bronzen versie te zien van het bekendste schilderij van De Maertelaere ‘De klok slaat 5 ure!’, een felle aanklacht tegen kinderarbeid. Bovenaan op de achtergrond prijkt een halfverheven profielportret van Jan Samijn zelf. Het werk werd gegoten in de bronsgieterij Vindevogel, Zwijnaarde (zie <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/personen/7125>), en is te vinden op Plein ACKE, rij 15, nr. 7. Een foto bleef bewaard van Achilles De Maertelaere in zijn atelier werkend aan een ontwerp van dit monument.

De Gentse Westerbegraafplaats in Gent heeft een bewogen ontstaansgeschiedenis gekend. In de tweede helft van de 19de eeuw besliste het stadsbestuur dat ook niet-katholieken (protestanten, joden, vrijzinnigen) daar mochten begraven worden. De begraafplaats was niet ‘gewijd’, wat stuitte op sterk verzet

Grafmonument Achilles De Maertelaere.

van de toenmalige kerkautoriteiten. Ze kreeg de bijnaam Geuzenkerkhof. Er liggen tal van belangrijke Gentse figuren begraven, politici, kunstenaars, enz. Vandaag is het kerkhof geklasseerd als monument, wegens de vele zeer mooie dodengedenktekens.

Achilles De Maertelaere in zijn atelier.

Zie <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126562>.

Geïnteresseerd in het werk van Achilles De Maertelaere - Bentos? Bezoek de websites: www.demaertelaere-bentos.be en https://nl.wikipedia.org/wiki/Achille_Bentos; Korte verhalen over zijn werk op Facebook <https://www.facebook.com/achilles.demaertelaerebentos>

In *Ghendtsche Tydinghen* (1988 nr. 3, p. 172-174) verscheen een korte biografie door André Despretz.